

PATVIRTINTA

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus
viešosios bibliotekos direktoriaus

2024 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. ĮV-2024-

**VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

2023 m. veiklos ataskaita

VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

TURINYS

BENDROS 2023 METŲ TENDENCIJOS IR PAGRINDINIAI ĮVYKIAI	3
INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ PRIEINAMUMAS.....	4
Dokumentų fondo būklė	4
IPS formavimas. Bibliografinių įrašų kūrimas. LIBIS tobulinimas	5
Atminties fondai. Skaitmeninimo veiklos	6
BENDRUOMENĖS APTARNAVIMAS.....	7
Skaitomumas ir lankomumas.....	7
Naujos paslaugos ir informaciniai produktai	7
Renginiai, edukacijos.....	9
Medijų ir informacinio raštingumo veiklos	12
Biblioteka visiems	13
BIBLIOTEKOS METODINĖ VEIKLA REGIONE.....	16
Regiono bibliotekų tarybos veikla.....	18
Kvalifikacijos kėlimo organizavimas.....	19
Veiklos tyrimai.....	22
KOMUNIKACIJA	23
Ryšiai su visuomene	23
Vidinė komunikacija.....	26
Komunikacija Regione.....	27
Bendradarbiavimas	27
PERSONALAS	28
PROJEKTINĖ VEIKLA.....	29
Įgyvendinti projektai, paraiškos	29
Tarptautiniai projektai	29
INVESTICINIO PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR KITOS ŪKINĖS VEIKLOS	30
KITA VEIKLA.....	31
VEIKLOS KRYPTYS 2024 M.....	32

BENDROS 2023 METŲ TENDENCIJOS IR PAGRINDINIAI ĮVYKIAI

2023 m. liepos 10 – 12 dienomis Vilniuje vyko išskirtinis įvykis – NATO viršūnių susitikimas, kuriame dalyvavo 48 NATO šalių narių ir šalių partnerių delegacijos, 2400 narių, 40 valstybių vadovų. Susitikimo darbotvarkėje pagrindinis dėmesys buvo skirtas Aljanso kolektyvinės gynybos ir atgrasymo stiprinimui bei paramos Ukrainai didinimui. Eismo ribojimai senamiestyje ir kitose Vilniaus teritorijose, įprastam gyvenimo ritmui įtakos turintys pokyčiai nesutrukdė Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos (toliau – Biblioteka arba VAVB) darbo. Dirbome, aptarnavome lankytojus įprastiniu režimu ir laiku. Šiomis dienomis pastebėtas aktyvesnis skaitytojų susidomėjimas ir užklausos apie NATO, ES.

Spalio mėn. pasaulį sukrėtė teroristinės grupuotės „Hamas“ išpuoliai prieš taikius Izraelio žmones. Atsiliepiant į šiuos svarbius įvykius, parodų salėje suorganizuota Leonpolio dvaro plenero paroda „Pavasario fragmentai“, skirta palaikyti Izraelio žmones. Iš 14 plenere dalyvavusių menininkų keturi buvo atvykę iš Izraelio: Aleksandras Ganelinas, Anatoly Baratynsky, Aronas Kravitsas, Nadia Adina Rose.

Siekdami komunikacijos ir paslaugų prieinamumo įvairių socialinių grupių žmonėms, informaciją apie Biblioteką ir populiariausias jos paslaugas (vieni iš pirmųjų tarp bibliotekų) išvertėme į lietuvių gestų ir lengvai suprantamą kalbas.

Paminėta Vilniaus miesto 700-ųjų metinių sukaktis. Organizuoti renginių ir parodų ciklai, susitikimai su aktyviais ir įžymiais vilniečiais.

Adomo Mickevičiaus 225-ajam gimtadieniui skirtos įvairios veiklos, edukacijos, parodos ir kt. Išleistas el. leidinys „Vilnius, kurio nebėra“.

Įsijungėme į nacionalinių programų ir tarptautinių renginių įgyvendinimą: Pažangos priemonę „Lietuvos Sąjūdžio palikimo aktualizavimas šiuolaikinėje visuomenėje“; Medijų ir informacinis raštingumas (MIRKT); nemokamo Tarpbibliotekinio abonemento (TBA), Skaitymo skatinimo programos 2022 - 2024 m. veiksmų plano – „Vasara su knyga“, „Tėčiai skaito vaikams“, „Metai su knyga“; „Knygų pristatymo konkursas 2023“ įgyvendinimą; EIFL Generalinė asamblėjos organizavimą (1 pav.) ir kt.

Dalyvavome įvairiose socialinėse akcijose – DUOdey, „Žalia šviesa gyvenimui“, Uždraustų knygų savaitėje, pilotiniame „Socialinio recepto“ projekte, akcijoje „Pasveikink senolį“, „Vilko pėdos“ dovana skaitytojams ir kt.

Skaitytojus pradžiuginome naujo dizaino pažymėjimais (2 pav.).

1 pav. EIFL Generalinės asamblėjos dalyviai

2 pav. Naujo dizaino pažymėjimai

INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ PRIEINAMUMAS

Dokumentų fondo būklė

2023 m. fondo kaita:

	Fiziniai vienetai (vnt.)	Pavadinimai
Gauta per metus	8766	3295
Nurašyta per metus	12243	2323
Fondo dydis (gruodžio 31 d.)	404641	172123

2023 m. dokumentų įsigijimo planas įvykdytas 103%.

Pagrindiniai fondo vertinimo rodikliai:

- Bibliotekos fondo atnaujinimo koeficientas – 2,2.
- fondo apyvarta – 0,8.

Dokumentų nurašymas išlieka būtinu ir labai aktualiu atrankos procesu. Iš fondo pašalinta 12 243 fizinių vnt. dokumentų.

Pagal nurašymo priežastis dokumentai pasiskirstę taip:

Nurašymo priežastys	Fiziniai vienetai (vnt.)	Procentas nuo nurašytų skaičiaus (%)
Susidėvėjęs	6 545	53,4
Praradę aktualumą	5 134	42
Pamesti skaitytojų	564	4,6
Iš viso:	12 243	100

Ruošiantis kapitaliniam remontui, nurašyta gerokai daugiau, nei buvo planuota. Atrinkti dokumentai, kurie praradę aktualumą (nurašymui). Rengiantis kapitaliniam remontui vyko darbas su atvirųjų ir uždaryjū fondų dokumentais (virš 390 tūkst. fizinių vnt.), fondų perdiskavimas (26 tūkst. fizinių vnt.). 96 proc. leidinių dislokuota atvirose fonduose.

Biblioteka sėkmingai dalyvavo „Pelloplast'o“ projekte. Atliktas 2-as tyrimas dalyvaujančių dokumentų patikrinimas (81 proc.). Dalyvauta susitikime su „Pelloplast“ atstovais, kur buvo pristatyti tarpiniai projekto rezultatai. Įvertinus plėvelės ilgaamžiškumą ir knygos vertės išaugimą, nuspręsta lenkti knygas.

IPS formavimas. Bibliografinių įrašų kūrimas. LIBIS tobulinimas

Sukurti ir parengti 5 653 bibliografiniai įrašai bei redaguoti – 9 293. Sėkmingai susitvarkyta su LIBIS tobulinimo darbais.

Atminties fondai. Skaitmeninimo veiklos

Atminties fondai tvarkomi dokumentus skirstant į rinkinius. Iš Autografų kolekcijos buvo suformuoti du rinkiniai: Autografų kolekcija ir Autografai bibliotekai. Toliau perskirstomas ir Regioninis bei Vilnistikos fondas (virš 6 tūkst. fizinių vnt.).

Atminties kolekcijų dokumentai buvo pristatyti per Kultūros naktį – parengta virtuali paroda, pristatymas ir reali paroda, kurios metu lankytojai galėjo susipažinti su dokumentais.

Tęsėme dokumentų skaitmeninimo veiklas. Skaitmeninome dokumentus, kurių skaitmeniniai vaizdai bus naudojami skirtingoms veikloms:

- skaitmeninome dokumentus iš Bibliotekos fondo, jie bus skelbiami epaveldas.lt svetainėje ir/arba saugomi Bibliotekos skaitmeniniame archyve – 117 objektų (16 556 vaizdai). Pagrindiniai dokumentai iš Vilnistikos kolekcijos;
- Regiono bibliotekų reikmėms suskaitmeninome 43 objektus (12 036 vaizdus). Įtraukta 10 Regiono bibliotekų. Pristatytos skaitmeninimo veiklos, kviesta naudotis Bibliotekos skaitmeninimo paslaugomis. Regiono bibliotekos įvertino savo fondus ir atrinko dokumentus, kuriuos suskaitmeninome;
- skaitmeniniai dokumentai skirti Bibliotekos reikmėms (parodoms ir pan.) – 7 644 vaizdai.

Vykdytas dovanojamų leidinių priėmimas, saugojimas, paskirstymas ir išvežiojimas Lietuvos apskričių ir savivaldybių bibliotekoms. Dovanojamų leidinių priimta 16 359 dokumentai, paskirstyta: 15 988 dokumentai.

Vykdytos Bibliotekos fondo viešinimo veiklos: parodos, renginiai, paskaitos, ekskursijos. Parengta virtuali paroda „Nušvitusi dulkė: Mykolo Vaitkaus gyvenimas ir kūryba. Skirta 140-osioms gimimo metinėms“. Paruoštos 4 parodos, skirtos Mickevičianos fondui viešinti.

Retų leidinių skaitykloje pertvarkyta Atminties fondų ekspozicija (pertvarkyti fondo rinkiniai). Adomo Mickevičiaus skaitykloje pertvarkyta Mickevičianos ekspozicija (apie 500 fizinių vnt.).

Parengti straipsniai apie Mickevičianos fondo dokumentus (6 temos): <https://mickevicius.amb.lt/apie-fonda/>.

BENDRUOMENĖS APTARNAVIMAS

Skaitomumas ir lankomumas

Biblioteka vienija 13124 perregistruotus vartotojus, t.sk. 4016 naujai užregistruotų. Išduota 307569 dokumentai, t.sk. 236687 – į namus. Per metus Bibliotekoje apsilankė 442755 fiziniai ir virtualūs lankytojai (fiziniai - 215832; virtualūs -226923).

Skaitytojams suteikta galimybė skaityti apie 100 pavadinimų laikraščių ir žurnalų lietuvių, anglų, vokiečių, lenkų, rusų kalbomis, naujausieji numeriai buvo išduodami į namus.

Lankytojus kvietėme naudotis prenumeruojamomis duomenų bazėmis EBSCO, Naxos Music Library, INFOLEX, organizavome Elektroninės standartų parduotuvės prenumeratą (nemokamai ir neribotai mūsų Bibliotekoje – per 60 000 Lietuvos, Europos ir tarptautinių standartų); ELTA prenumeratą ir sudarėme galimybę Bibliotekos lankytojams nemokamai naudotis iš Bibliotekos kompiuterių 15minMax, Delfi Plus naujienų portalais. Biblioteka suteikė galimybę naudotis 22 įvairiomis duomenų bazėmis.

Veikė TBA, leidinių panaudos į namus, užsakymo, rezervavimo savitarnos, knygomato, knygų grąžinimo 24/7 ir kitos tęstinės skaitytojų tarpe populiariausios paslaugos. Pastebimai išaugo paklausa knygomato paslaugai, pvz. 2022 metais išduota apie 6200, o 2023 – jau apie 8600 leidinių. Paslauga pasinaudojo apie 6000 skaitytojų.

Siekdami didesnio Bibliotekos lankomumo socialiniuose tinkluose sukūrėme naują Kūrybos laboratorijos Instagram paskyrą.

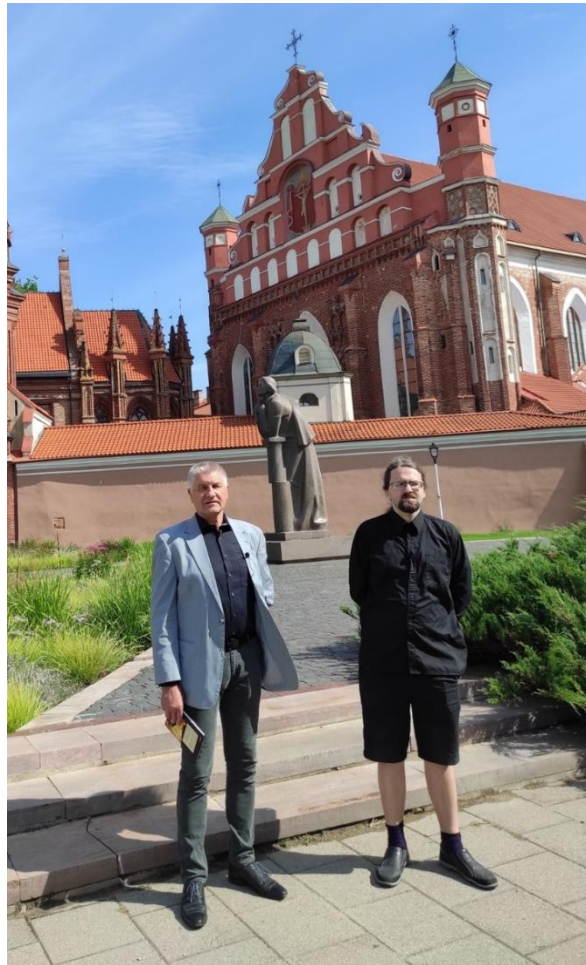
Bibliotekos kieme veikė knygų mainų kampas „Po arkadomis“ – vieta, kurioje galima palikti perskaitytas asmenines knygas ir pasiimti į namus patikusias. Knygų mainų kampas „Po arkadomis“ veikė vasaros metu bibliotekos darbo dienomis pirmadienį – penktadienį 11.00 – 19.00 val.

Naujos paslaugos ir informaciniai produktai

Sukūrėme 30 naujų paslaugų: Adomo Mickevičiaus gyvenimo ir kūrybos įprasminimui organizavome knygos „Adomo Mickevičiaus Poezija. Pirmas tomas / Poezye Adama Mickiewicza. Tom pierwszy“ naujo leidimo sutiktuves, nufilmavome ir sumontavome vaizdo filmus – istorikų (3 pav.) pasakojimus: „Vaikystė“, „Studijos Vilniaus universitete“, „Gyvenimas Kaune“, „Tremtis“,

„Kelionės Europoje. Vedybos“, „Paskutiniai gyvenimo metai“; patyrimines programas – „Plunksna ir žodis“ suaugusiems ir „Atrakink Adomo Mickevičiaus Vilnių“ gimnazistams; teminę ekspoziciją „Adomas Mickevičius eina į teatrą“; proginį naujienlaiškio „Adomo ir Marilės skaitiniai“ numerį, atnaujinome el. platformos <http://mickevicius.amb.lt/> struktūrą ir dizainą; išleidome 2023 m. stalo kalendorių, skirtą A. Mickevičiaus kūrybai; dirbtuvių „Adomo Mickevičiaus užrašų knygelė“ programą; parengėme stendinę parodą „Tėvynė. Mokslas. Dora. Paslaptieji filomatai“ ir kt.

Vilniaus miesto 700 -mečiui skyrėme regioninę konferenciją „Miestai ir kalbos“; įsteigėme Vilniaus mylėtojų klubą; sukūrėme el. rekomendacinių literatūros sąrašų apie Vilnių ciklą, parengėme virtualų žaidimą „Vilniui 700“; el. leidinį „Prisiminimuose gyvena. Vilnius, kurio nebėra“, Vilniui skirtą renginių ciklą ir kt.

3 pav. Istorikai Linas Janulevičius ir Eduardas Budrys

Bendradarbiavome su Regiono mokyklomis ir bibliotekomis, organizavome vokiečių kalbos, istorijos ir geografijos integruotų pamokų Bibliotekoje ir popamokinės veiklos užsiėmimų Kūrybos laboratorijoje ciklus, užsienio kalbų, meninio skaitymo ir kt. mokyklų konkursus;

Parengėme Parodų ir kitų priemonių planą Regiono bibliotekoms 2023 m, teikėme priemonių, skirtų ASS turintiems vaikams skolinimo į namus paslaugą (10 pavadinimų sąrašas), Kimochi lėlių+ metodinės medžiagos + mokymų kaip jomis naudotis sklaidą Regione ir kt.

Kūrėme naujas nuotolines paslaugas: naujienlaiškių Bibliotekos skaitytojams ciklą; vaizdo reklamą „Išbandyk virtualią realybę“; Bibliotekos paslaugų reklaminį vaizdo pristatymą ir kt.

Renginiai, edukacijos

Renginiuose sulaukėme 25 961 lankytojų. Įgyvendinome Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos 2023 m. minėtinų svarbių datų, įvykių ir asmenybių sukakčių renginių ir kitų priemonių planą, kurį sudarė 14 priemonių. Įvairias veiklas skyrėme Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 90-osioms metinėms (Šeimadienių užsiėmimus aviacijos tema; temines parodas vaikams ir suaugusiems „Sparnuota svajonė“); Miko Petrausko 150-osioms gimimo metinėms, Vilniaus geto 80-osioms sukilimo ir likvidavimo metinėms („Vilniaus getas“, „Geto vaikai pasakoja dabarties vaikams“; ekskursiją – „Vilniaus geto gyvenimas vaiko akimis“ (7-10 kl. ir 11-12 kl. mokiniams), dokumentinių filmų peržiūrą „Vilniaus getas. Istoriniai vingiai“), Tarptautinei romų genocido dienai ir kt. Pagal atskirą planą minėjome Adomo Mickevičiaus 225-ąjį gimtadienį (žr. daugiau – „Naujos paslaugos ir informaciniai produktai“).

Vilniaus 700 – ajam gimtadieniui skyrėme renginių ciklą, kurį pradėjome ypatingu renginiu, skirtu laisvės gynėjo Antano Sakalausko 70-mečio paminėjimui. Jo metu pasidalinta Sausio 13-osios bokšto gynėjų ir draugų bei artimųjų prisiminimais.

Bibliotekos erdvėse organizuota 130 teminių, stendinių, dailės ir kt. parodų, jose apsilankė 563 lankytojai. Bibliotekos erdvės pasiūlytos profesionalių menininkų ir mėgėjų saviraiškos pristatymui, pvz. keramikui iš Ukrainos Andrii Ilinskyi (darbų paroda „Už langų“), Vilniaus dienos centrui „Šviesa“ (skiautinių paroda, 20 autorių); fotografijų paroda „Žymūs romai“ ir kt.

Pasitikdamos Vilniaus gimtadienį 33 moterys iš 3 žemynų sukūrė unikalų skiautinių bloką, jungiantį 63 skiautinių miniatiūras, kuriose atgijo senieji Vilniaus ženklai, legendos,

architektūra, tradicijos, gyvūnai ir žmonės. Vieną mėnesį veikusi paroda „Vilniaus skiautinyš“ sulaukė didžiulio lankytojų dėmesio (4 pav.).

4 pav. „Vilniaus skiautinyš“

Įkūrėme 2 naujus klubus – knygų klubą 5-8 klasių mokiniams ir Vilniaus mylėtojų klubą. Tęsėme Filosofijos, Anglų kalbos, Vokiečių kalbos ir Skaitytojų klubų veiklą. Šešiuose Bibliotekos klubuose per metus įvyko 30 užsiėmimų. Sukūrėme naujas edukacijas „Raizgalynė“, „Plunksna ir žodis“, „Atrakink Adomo Mickevičiaus Vilnių“ ir kt., tęsėme virš 30 programų temų edukacijas suaugusiems ir vaikams.

Organizavome įvairių formų renginius vaikams, susitikimus su iliustratoriais ir rašytojais. Įvyko Anzelmo Matučio 100-osioms gimimo metinėms skirtas renginys – poezijos šventė vaikams „Kas žmogiuko širdyje“, renginių – susitikimų ciklas su etnologe Halyna Kutinakova ukrainiečių kalba, sukviėtęs gausų ukrainiečių, gyvenančių šiuo metu Lietuvoje, būrį ir kt.

Kartu su visuomeninėmis organizacijomis, mokyklomis organizavome bendras veiklas, įvyko 6 integruotos vokiečių kalbos, istorijos, geografijos ir kt. pamokos, gitaros entuziastų tarptautinis klasikinės gitaros konkursas LYRA + meistriškumo kursai, miesto vaikų ir jaunimo muzikos festivalio „Jaunieji talentai“ III etapas, skaitovų konkursai, popamokinės veiklos užsiėmimai Kūrybos laboratorijoje.

Vasario 23 - 26 dienomis Lietuvos parodų ir kongresų centre LITEXPO vykusioje Vilniaus knygų mugėje pristatytos dvi edukacinės programos vaikams ir paaugliams: „Slapto radijo bangomis“ (7-10 metų vaikams) ir „Adomo Mickevičiaus užduočių knygelė“ (9-12 klasių mokiniam). Keturių mugės dienų metu lankytojus kvietėme žaisti viktorinas apie Vilnių ir Adomą Mickevičių išmaniajame ekrane. Bibliotekos standą aplankė apie 1000 lankytojų (5 pav.)

5 pav. Adomo Mickevičiaus bibliotekos standas

Per Kultūros pasą veikė 10 atnaujintų edukacijų (t.sk. 3 naujos). Su edukacija „Atnaujink mane“ buvome pakviesti ir dalyvavome festivalyje „Gaia Gathemin“ Šalčios hidrografiniame draustinyje, dienos centruose, globos namuose.

Kovo mėnesį įvyko Austrijoje gyvenančios Liz Metta koncertas, kurį Bibliotekai dovanavo Austrijos Respublikos ambasada.

Balandžio - gruodžio mėn. dalyvavome aplinkosauginiame bibliotekų konkurse „Atsakingas skaitytojas“ ir raginame skaitytojus rūšiuoti elektronikos atliekas, t.y. nebenaudojamą smulkiąją elektroniką ir senas baterijas atnešti į specialią EPA elektronikos atliekų surinkimo dėžutę, stovinčią pirmame aukšte registracijoje.

Dalyvavome gidų komandoje tarptautiniame architektūros festivalyje „Open House Vilnius“, gatvės muzikos dienoje.

Gegužės mėn. Bibliotekos kieme įvyko „Afrikos būgnų ratas“, renginio metu skambėjo 100 būgnų.

Nuo birželio 1 iki rugpjūčio 31 d. įsitraukėme į Skaitymo skatinimo akciją, priimti skaitymo iššūkį pakvietėme įvairaus amžiaus ir įvairiais formatais skaitančius dalyvius. Į „Vasara su knyga“ įsijungė mūsų Bibliotekoje 174 skaitytojai. Akciją pratęsė projektas „Metai su knyga“, kuriame irgi

aktyviai dalyvavome, kvietėme skaityti toliau – visus metus! Šiomet pirmą kartą „Vasara su knyga“ papildė ir stalo žaidimai. Minėdami Tėvo dieną pakvietėme skaitytojus prisijungti prie jau kelerius metus iš eilės Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos organizuojamos skaitymo skatinimo programos akcijos „Tėčiai skaito vaikams“.

Medijų ir informacinio raštingumo veiklos

Organizavome auditorinius, nuotolinius, grupinius ir individualius informacinio raštingumo mokymus, per ataskaitinius metus apmokėme 8106 gyventojus, t.sk. auditoriniuose mokymuose dalyvavo 569 dalyviai, mokyta 84 dienas; sulaukėme 1402 ekskursijos dalyvių, aptarnavimo erdvėse mokėme/konsultavome 1946 gyventojus. Mokymuose be tradicinių skaitmeninio raštingumo temų (MS Office: Word, Excel, PowerPoint, el. paštas, paieška internete) dėstėme MIRKT kompetencijų ugdymo temas: Informacijos ir paieškos strategijos; Medijų įvairovė ir prieigos būdai; Informacijos vertinimas ir atranka; Etiškas ir legalus informacijos naudojimas; Saugumo internete svarba. Pasaulinės MIRKT savaitės proga suorganizavome 6 priemones; teikėme individualias ir grupines konsultacijas lankytojams, kaip naudotis Bibliotekos paslaugomis, fondais, kolekcijomis; ypatingą dėmesį skyrėme naujai užsiregistravusiems lankytojams, supažindinome juos su taisyklėmis ir tvarkomis Bibliotekoje, mokėme rasti ir savarankiškai naudotis alternatyviais informacijos šaltiniais, duomenų bazėmis; vedėme nemokamas informacines ekskursijas studentams ir moksleiviams; teikėme skaitytojams konsultacijas gyvai, el. būdu, Messenger, Zoom, Klausk bibliotekininko ir kt. būdais.

Plėtėme el. paslaugų pasiūlą: kvietėme naudotis duomenų bazėmis. Informacinio raštingumo koordinatorė vadovavo tarpinstitucinei Regiono SVB prenumeruojamų DB administratorių darbo grupei: išaugo DB panauda Regione, pasiektas kokybiškas informacijos apie DB pateikimas visų Regiono SVB interneto svetainėse. Teikėme konsultacijas Regiono SVB DB administratoriams (130 konsultacijų) telefonu, el. paštu, Zoom platformoje, organizavome nuotolinius pasitarimus su Regiono DB administratoriais (po vieną per ketvirtį). Mokymai kaip naudotis DB suorganizuoti Šalčininkų SVB ir filialų darbuotojams. Prisijungėme prie akcijos „Saugesnio interneto dienos“, kvietėme lankytojus atkreipti dėmesį į aktualius skaitmeninius iššūkius, skatinome saugesnį naudojimąsi internetu ir skaitmeninėmis technologijomis.

Sukūrėme nuotolinę vaizdo ir garso mokomąją medžiagą „Informacijos paieška EBSCO“. Aktyviai bendradarbiavome su Regiono SVB ir mokyklų bibliotekomis, teikėme nuotolines ir tiesiogines konsultacijas mokyklų pedagogų metodiniams būreliams.

Gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymų ir edukacijų turinį pristatėme Nordplus dalyviams iš Estijos ir Latvijos.

Biblioteka visiems

6 pav. Viena iš priemonių

Sukūrėme naujas, vykdėme tęstines paslaugas, pritaikytas negalia turintiems žmonėms (siūlėme 40 paslaugų).

Mūsų veikla buvo skirta padaryti informaciją prieinamą ir suprantamą įvairioms socialinėms grupėms. Įvertinę, kad informaciją sunku suprasti: žmonėms su negalia, atvykusiems į Lietuvą iš kitų šalių, vyresniems žmonėms, patiriantiems teksto skaitymo sunkumų ir kt., bendradarbiavome su Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, Lietuvos kurčiųjų draugija, Lietuvių gestų kalbos vertėjų centru. Bendradarbiaujant su minėtomis organizacijomis informacija apie mūsų Biblioteką išversta į lietuvių gestų ir lengvai suprantamą kalbas. Informacija pateikta Bibliotekos interneto svetainėje, įdiegus papildomus įskiepius.

Bendradarbiavome su Vilniaus dienos centru „Šviesa“. Globos namų „Užuovėja“ gyventojams organizavome kūrybines ženkliukų gaminimo dirbtuves. Bibliotekos edukatoriai „Užuovėjoje“ lankėsi 2 kartus, vėliau 2 kartus buvo pakviesti į Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Vaiko raidos centrą, Prūdiškių socialinius globos namus. Bibliotekos ekskursijose lankėsi senjorai iš Tremtinių namų ir kitų globos įstaigų.

Teikėme priemonių, skirtų ASS turintiems vaikams ir jų tėvams, panaudą į namus. Nuo 2023 m. Bibliotekoje galima į namus pasiskolinti sensorinių priemonių, kurios lavina vaikų motorinius, kognityvinius, loginius ir emocinius įgūdžius. Visos šios priemonės skirtos vaikams, turintiems autizmo spektro sutrikimų.

Įvyko Kaniterapijos asociacijos atvirų durų diena, organizuotas mokomasis renginys „Šunų veiklos: susitikimai ir edukacija. Ką svarbu žinoti?“.

„Skaitymo festivalyje 2023 m. pristatėme Donato Vaitiekūno projektą „Mes taip nesitarėme“ su klausos negalią turinčiais atlikėjais ir diskusiją „Ką skaito kurtieji?“.

Igyvendinome projektą „Skaityk lengvai“ (7 pav.), kurio metu surengti trys edukaciniai užsiėmimai – skaitymai lengvai suprantama kalba šeimoms, auginančioms vaikus, turinčius skaitymo sunkumų, išleistas el. leidinys – apsakymų rinkinys vaikams lengvai suprantama kalba, 3-uoju skaitymo lygiu (8 apsakymai – https://amb.lt/vaikams/data/public/uploads/2023/11/d2_skaityk-lengvai.pdf), surengti mokymai Regiono bibliotekininkams lengvai suprantamos kalbos rašymo tema (2 vnt.).

7 pav. „Skaityk lengvai“ projektas

Projektas pristatytas LRT „Labo ryto“ ir LRT Ryto alegro“ laidose, kur buvo pasakojama apie projekto tikslus ir eigą (laidos fragmentas žemiau).

8 pav. Odeta Maziliauskienė laidoje „Labas rytas, Lietuva“

Dalyvavome DUOdey akcijoje, kurios metu svečiuose sulaukėme Justinos iš dienos centro „Šviesa“ (9 pav. žemiau).

9 pav. Dalyvavimas DUOdey akcijoje

Pildėme ir populiarinome fondus ukrainiečių kalba, rengėme susitikimus, renginius ukrainiečių kalba, ukrainiečių menininkų parodas. Liepos 7–13 dienomis prisijungėme prie akcijos „Keliu vėliavą už Ukrainą NATO!“ Ukrainos folkloro ir literatūros tyrinėtoja Halyna Kutniakova pakvietė į susitikimą, kur pasakojo apie spalvų simboliką ir Ukrainos vėliavos išvaizdą, pilną himno

versiją ir jo autorių biografiją, prezidento simbolius ir jų bendrus bruožus su kazokų herbais, grivina, jos istoriją ir kt.

Dalyvavome pilotiniame „Socialinio recepto“ projekte. Projektui pateikėme 5 edukacijas, kuriose apsilankė 29 senjorai.

Parengėme ir perskaitėme pranešimą „Informacija neįgaliems žmonėms lengvai ir suprantamai“ Regiono tarybos posėdyje.

BIBLIOTEKOS METODINĖ VEIKLA REGIONE

Vykdėme aktyvias bendradarbiavimo veiklas su Regiono savivaldybių viešųjų ir mokyklų bibliotekomis:

- teiktos konsultacijos projektų rengimo, TBA, MIRKT ir kitais klausimais SVB ir MB darbuotojams: iš viso – 937 konsultacijos Regionui;
- organizuoti kvalifikacijos tobulinimo renginiai pagal VAVB parengtą mokymų planą;
- įgyvendintos skaitymo skatinimo iniciatyvos ir projektai (4);
- įgyvendinti laimėti LKT projektai (5);
- parengtos ir LKT pateiktos 5 projektų paraiškos 2024 m.;
- Regione sėkmingai įgyvendinamos pažangos priemonės – TBA (TBA pasinaudojusių gyventojų skaičius siekė 690, įvykdytų užklausų skaičius bibliotekų tinkle buvo 1283; MIRKT (mokymuose dalyvavo specialistai iš visų Regiono SVB, teiktos konsultacijos), įgyvendintos Pasaulinės MIRKT savaitės veiklos;
- pateikta 2022 m. Regiono bibliotekų veiklos statistika;
- vykdyta tiriamoji veikla;
- inicijuotos ir koordinuotos darbo grupės ir jų susirinkimai Regiono bibliotekų specialistams aktualiais klausimais;
- parengta ir paskelbta metodinė priemonė-planas mokyklų bibliotekininkams;
- skleidžiamos tvarumo idėjos Regione – parengta ir paviėšinta metodinė priemonė, surengtas 1 kvalifikacinis renginys-mokymai, parengta ir patvirtinta kompetencijų ugdymo programa „Tvarumas bibliotekoje“;

- nupirkti ir pastatyti 3 knygomatai ir dvi knygų gražinimo dėžės SVB (iš TBA programos lėšų).

Sukūrėme naują įrankį bibliotekininkams – Lietuvos ir su Lietuva susijusių žymių žmonių lentelę, kuri yra naudinga ieškantiems informacijos apie įvairius jubiliejus, organizuojantiems minėjimus, renginius, kuriantiems įvairias parodas ir kitas priemones. Lentelėje yra daugiau kaip 3000 Lietuvai nusipelnusių asmenybių – rašytojų, poetų, aktorių, literatūrologų, kitų kultūros sričių ir kitų profesijų veikėjų.

Dailininkės K. Karvelytės autorinių atvirlaiškių komplektai, populiarinantys lietuvių rašytojų kūrybą, padovanoti ir išsiųsti bibliotekoms.

Į Regioną nukreipta 14 mobilių teminių parodų, su galimybe skolintis leidinius į namus. Tarpininkavome profesionalių autorių dailės parodų sklaidai Regione. Į Regiono bibliotekas taip pat išsiųstos 6 profesionalios dailės parodos. Elektrėnuose, Trakuose, Lentvaryje, Švenčionyse įvyko Šeimadienių, kaligrafijos edukacijos „Plunksna ir žodis“, Cianotipijos kūrybinių dirbtuvių jaunimui „Mėlyni šviesos paveikslai“, „Pinhole – lėtosios fotografijos kūrybinės dirbtuvės jaunimui“, „Bibliografinis rašto darbas“ edukaciniai užsiėmimai.

10 pav. Nuotrauka iš užsiėmimų

Mokyklų bibliotekininkams ir pedagogams leidome tęstinį naujienlaiškį „Adomo ir Marilės skaitiniai“, Regiono kraštotyros specialistams „Naujienlaiškis kraštotyrininkams“. Parengėme

naują kvalifikacijos programą „Integruota vokiečių kalbos pamoka“. Vedėme mokymus apie kraštotyrą Druskininkų savivaldybės viešojoje bibliotekoje.

Regiono bibliotekų tarybos veikla

2023 m. vyko du Regiono bibliotekų tarybos posėdžiai. Pirmasis tarybos posėdis vyko gegužės 17 d. Posėdžio metu buvo aptartos regioninės veiklos aktualijos ir kiti svarbūs klausimai: Medijų ir informacinio raštingumo mokymų programos pristatymas, Pasaulinės MIRKT savaitės organizavimas; Tarpbibliotekinio abonemento (TBA) panaudojimo apžvalga; „Biblioteka visiems“ priemonių įgyvendinimas; Informacija žmonėms su negalia – lengvai ir suprantamai; Tvarumas bibliotekoje; Projekto „Metai su knyga“ pristatymas. Įvyko ir Regiono SVB Komplektavimo specialistų susirinkimas.

Lapkričio 30 d. VAVB vyko antrasis Regiono bibliotekų tarybos posėdis. Jo metu aptarti šie klausimai: MIRKT veiklų įgyvendinimas Vilniaus regiono bibliotekose; Viešųjų bibliotekų paslaugų ir veiklų plėtra gyventojų Medijų ir informacinio raštingumo ugdymui; TBA funkcionalumo atnaujinimas; Projektinių veiklų įgyvendinimas Regione. Projektai: „Intymu. Kūryba sau ir saviesiems – egodokumentai“, „Skaityk lengvai“, „Bibliotekos – autorystės ambasados. Praktiniai seminarai bibliotekininkams“.

Taip pat įvyko ir Regiono SVB Komplektavimo specialistų susirinkimas.

Po šio Regiono tarybos posėdžio, įvyko tradiciniai kasmetiniai *Vilniaus regiono bibliotekų apdovanojimai „Riešutas“*. Apdovanojimai rengti 8-ąjį kartą.

Geriausio Vilniaus regiono bibliotekų vadovo apdovanojimas („Graikinis riešutas“) už prasmingą bibliotekos veiklos plėtojimą, atnaujinimą, profesionalumą, aktyvią visuomeninę veiklą, iniciatyvumą telkiant kolektyvą ir vietos bendruomenę, organizuojant paslaugas įvairių poreikių žmonėms, ypatingą dėmesį skiriant vaikų užimtumui, skaitymo skatinimo iniciatyvų organizavimą ir sklaidą, bibliotekos žinomumo didinimą, skirtas geriausiai Vilniaus regiono vadovei – Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorei **Leonardai Vilčiauskienei** („Graikinis riešutas“).

Geriausio Vilniaus regiono bibliotekų konkurso „Riešutas“ bibliotekininke tapo Trakų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Senųjų Trakų padalinio vyriausioji bibliotekininkė **Agnieška Uscilienė**. Ji apdovanojama už labai gerus profesinio darbo rezultatus organizuojant vaikų

neformaliojo švietimo veiklas, edukacijas, paskaitas. Agnieška Uscilienė apdovanota ir už teigiamo bibliotekos įvaizdžio kūrimą, indėlį į Senujų Trakų kaimo gyventojų bendruomeniškumo puoselėjimą. Senujų Trakų biblioteka aktyviai dalyvavo vietos bendruomenės gyvenime, rengė bendruomeniškumo vakarus tiek bibliotekoje, tiek už jos ribų.

Geriausia bibliotekininkų komanda („Lazdyno“ prizas) tapo Lazdijų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojų grupė: **Vaiva Malinauskienė, Roma Bartuškienė, Daiva Povilanskienė, Vida Levy, Ilona Salatkienė, Aldona Maceikienė, Rimutė Glavinskienė, Vilija Labenskienė, Asta Mickevičienė**. Apdovanojimas skirtas už bibliotekos vardo garsinimą, aktyvų atstovavimą ir bibliotekininko teigiamo įvaizdžio kūrimą. Lazdijų viešosios bibliotekos darbuotojos rūpinosi Lazdijuose gimusios ir gyvenusios rašytojos, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatės, talentingos kraštiečių, literatūrologų aukštai įvertintos kūrėjos Bitės Vilimaitės atminimo išsaugojimu ir kūrybos garsinimu. Apdovanojamos bibliotekos darbuotojų grupės rūpesčiu dienos šviesą išvydo plačiai skaitomos, garsinamos ir vertinamos knygos – Bitės Vilimaitės „Rudens veidas. Juodos dienos. Pelkių drugiai“ ir Lazdijų krašto rašytojų antologija „Žaliuose ežerynuose“. Jos atvėrė platų vaizdą į Lazdijus kaip į literatūros lopšį ir leido vienai iš mažesniųjų Lietuvos bibliotekų išgarsinti Lazdijų kraštą, bibliotekos vardą.

Laimėtojams įteiktos statulėlės, diplomai ir dovanos, kurias įsteigė „Vilniaus mažasis teatras“, „Energetikos ir technikos muziejus“. Vilniaus regiono bibliotekų tarybos specialiosios padėkos skirtos Regiono SVB specialistams prisidėjusiems prie Pasaulinės Medijų ir informacinio raštingumo savaitės veiklų organizavimo, TBA paslaugos plėtos, prenumeruojamų duomenų bazių panaudos.

Kvalifikacijos kėlimo organizavimas

2023 m. vyko kvalifikacijos kėlimo renginiai skirti savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistams, mokyklų bibliotekininkams, VAVB darbuotojams (vidiniai). Mokymai finansuoti iš Bibliotekos biudžeto, Lietuvos kultūros tarybos iš dalies finansuotų projektų, kiti mokymai organizuoti bendradarbiaujant su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

Surengti 48 kvalifikacijos tobulinimo renginiai, iš kurių 44 buvo skirti Regionui. Mokymuose dalyvavo 1358 dalyviai. Parengtos 3 naujos mokymų programos („Tvarumas

bibliotekoje“, „Bibliotekos komunikacija: galimybės ir iššūkiai“, „Projektinė veikla bibliotekoje: pradžiamokslis“).

Įvyko kvalifikacijos mokymai tokiomis temomis:

- Suaugusiųjų pilietinis meninis ugdymas, kaip kūrybinio ir kritinio mąstymo sklaidos galimybė (VAVB, VRCB);
- Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Korupciniai nusikaltimai ir atsakomybė (VAVB ir SVB specialistams, MB bibliotekininkams);
- Visuomenės švietimas apie kurčiuosius ir įtraukusis kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų ugdymas (VAVB ir SVB specialistams, MB bibliotekininkams);
- Garsinių skaitymų „Prisiminimų beieškant“ senyvo amžiaus ir demencija sergantiems asmenims organizavimas (VAVB ir SVB specialistams);
- Bibliotekos vidinės komunikacijos įrankiai. Komunikacija el. paštu ir vidinis darbuotojų tinklaraštis. Praktinis užsiėmimas. (VAVB specialistams);
- Autorių teisės: ką turi žinoti bibliotekininkai (MB bibliotekininkams);
- Jaunas žmogus bibliotekoje (VAVB ir SVB specialistams);
- Tekstai lengvai suprantama kalba (VAVB ir SVB);
- Kaip mokyti suaugusiuosius? (VAVB ir SVB medijų ir informacinio raštingumo ugdytojams);
- Tvarumas bibliotekoje (VAVB, SVB);
- Lietuvių kalbos konferencija „Miestas ir kalba“ (visiems bibliotekininkams);
- Viešasis kalbėjimas, konfliktinės situacijos (VAVB ir SVB medijų ir informacinio raštingumo ugdytojams);
- Kaip lavinti vaikų ankstyvąjį skaitymą (VAVB, SVB specialistams);
- Bibliotekos komunikacijos pagrindai: renginių viešinimas, socialiniai tinklai. Regiono bibliotekų tinklaraštis. (SVB specialistams);
- Kraštotyros darbo aktualinimas bibliotekose (Alytaus regiono SVB filialų specialistams);
- Viešasis kalbėjimas, konfliktinės situacijos (VAVB ir SVB medijų ir informacinio raštingumo ugdytojams);
- Kraštotyros darbo aktualinimas bibliotekose (SVB filialų specialistams);

- Vaizdo medžiagos rengimas (filmavimas fotografavimas, nuotraukų, piktogramų galerijos), maketavimo pradžiamokslis nemokama programa „Canva“ (VAVB, SVB specialistams);
- Psichikos sveikatos stiprinimo programa (VAVB);
- Vizualus mąstymas (VAVB ir SVB medijų ir informacinio raštingumo ugdytojams, lydintieji mokymai);
- Edukacija bibliotekoje – galimybės ir iššūkiai (SVB specialistams, filialų darbuotojams);
- „Bibliotekos – autorystės ambasados. Praktiniai seminarai bibliotekininkams“;
- Edukacija bibliotekoje suaugusiesiems (SVB ir jų padalinių bibliotekininkams);
- Komandos formavimo mokymai (tik VAVB).

Taip pat buvo surengti Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų tobulinimo programos (MIRKT) pristatomieji mokymai regiono SVB, juose dalyvavo 315 Regiono specialistų.

Parengtos 3 kvalifikacijos kėlimo poreikių analizės: 1 mokyklų bibliotekų specialistų, 1 savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų, 1 VAVB specialistų mokymų poreikių analizė. Šie tyrimai ypač svarbūs rengiant būsimą 2024 m. kvalifikacijos kėlimo planą.

VAVB darbuotojams sudarytos galimybės tobulinti kompetencijas. Kvalifikaciją kėlė 60 darbuotojų, iš viso 404 kartus, užsienyje kvalifikaciją kėlė 16 asmenų. Gilintos žinios ir kitų įstaigų organizuojuose kvalifikaciniuose renginiuose: dalyvauta „Psichikos sveikatos stiprinimo programoje“, teikiamoje Visuomenės sveikatos biuro; LR KM MIRKT programos ŠAVB organizuojamoje Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų ugdymo programoje, LNB pagal projekto „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimo“ programą rengtuose mokymuose, LBD renginyje „Biržiškos skaitymai'23: ant infodemijos bangos“, kuris vyko VAVB.

Įgyvendinant projektinę veiklą dalyvauta kvalifikacijos kėlimo renginiuose. VAVB specialistai dalyvavo „Nordplus Adult“ mobilumo projektuose: 2 specialistai su projektu „Libraries to sustainable communities“ vyko į Tartu (Estija), 2 į Odensę (Danija, projektas „Library for all“). Pagal LNB projektą „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“ 2 Bibliotekos darbuotojai kėlė kvalifikaciją stažuotėje Helsinkio miesto viešojoje bibliotekoje ir jos padaliniuose Lipulaivoje, Itakeskuse, Maunuloje ir Turku, 4 Bibliotekos

darbuotojai kėlė kvalifikaciją stažuotėje Lenkijoje (Vroclavo universiteto ir miesto bibliotekose, Nacionaliniame Osolinskių institute, Pono Tado muziejuje). Kvalifikaciją vienas darbuotojas kėlė IFLA konferencijoje Roterdame (Nyderlandai).

VAVB bendradarbiaudama su Lietuvių kalbos komisija surengė lietuvių kalbos konferenciją „Miestas ir kalba“, skirtą visuomenės ir specialistų kompetencijoms ugdyti.

Viena darbuotoja baigė 180 akad. pedagoginių psichologinių žinių kursą.

Veiklos tyrimai

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, pagal savo įstaigos nuostatus veikdama kaip Vilniaus regiono (Alytaus ir Vilniaus apskričių) teritorijos viešųjų ir mokyklų (išskyrus aukštąsias) bibliotekų veiklos tyrimo, koordinavimo, metodinės pagalbos, bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimo centras, atliko Vilniaus regiono mokyklų bibliotekininkų apklausą, kuria siekė išsiaiškinti Vilniaus regione dirbančių mokyklų bibliotekininkų profesinio tobulėjimo galimybes. Apklausą atlikta siekiant kokybiškiau parengti 2023 metų mokymų planą. Apklausos tikslas – išsiaiškinti Vilniaus regiono mokyklų bibliotekininkų darbo sąlygas, profesinio tobulėjimo poreikius ir galimybes, siekiant, kad 2023 metų mokymų planas kuo geriau atlieptų mokyklų bibliotekininkų profesinio tobulinimosi poreikius.

2023 m. atliktas Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vartotojų pasitenkinimo paslaugomis tyrimas. Juo siekta išsiaiškinti vartotojų nuomonę apie VAVB teikiamas paslaugas bei aptarnavimo kokybę ir numatyti tyrimo rezultatų panaudojimo galimybes VAVB paslaugoms bei aptarnavimo kokybei gerinti. Apklausoje dalyvavo 330 Bibliotekos vartotojų. Tyrimo rezultatai padėjo išsiaiškinti ir įvertinti Bibliotekos stipriąsias puses ir ką galėtume daryti geriau, įsigilinti į vartotojų poreikius ir sužinoti jų nuomonę apie Bibliotekoje teikiamas paslaugas, identifikuoti pagrindinius veiksnius, apsunkinančius naudojimąsi Biblioteka. Tai svarbu siekiant tobulinti Bibliotekos veiklą ir paslaugas.

KOMUNIKACIJA

Ryšiai su visuomene

Buvo įgyvendintos įvairios komunikacijos kampanijos:

Bibliotekos svetainė. Interneto svetainėje visus metus reguliariai komunikuota apie Bibliotekos veiklos aktualijas, skaitytojų aptarnavimo naujoves, pristatytos naujos paslaugos ir produktai, operatyviai atnaujinama informacija svetainėje ir jos polapiuose (pagrindinė svetainė, Regiono svetainė), skiltyje „Naujienos“ sukurti ir publikuoti 132 informaciniai pranešimai, interviu ir pan. VAVB interneto svetainėje buvo 95718 virtualių apsilankymų.

Facebook ir Instagram socialiniuose tinkluose skelbta reguliari informacija apie Biblioteką, augo sekėjų skaičius: Facebook tinkle gruodžio mėn. buvo 9617 sekėjų, Instagrame – 1376. Bibliotekos Facebook paskyroje lankytasi 340328 kartus, Instagrame – 17885 kartus. Facebook paskyroje buvo skelbti 707 įrašai, Instagram – 163.

Buvo parengta ir žiniasklaidai išplatinta 13 spaudos pranešimų apie Biblioteką. Daugiausiai žiniasklaidos dėmesio sulaukė pranešimai apie Filosofijos klubą, Skaitymo festivalį, lengvai suprantamą kalbą. Visas pranešimų spaudai monitoringas yra skelbiamas adresu <http://ziniasklaida.amb.lt/>.

Skurta ir išsiųsta 10 naujienlaiškių, kuriuos prenumeruoja 179 žmonės.

Metų pabaigoje Bibliotekos Youtube paskyra turėjo 351 sekėją, įkelti 33 vaizdo įrašai, lankytasi 20140 kartų. Gruodžio mėn. buvo sukurta Bibliotekos paskyra socialiniame tinkle „Threads“.

Iš dalies atnaujintos interneto svetainės www.amb.lt: informacija, meniu, rubrikos.

Sukurtos ir publikuotos net 7 naujienos svetainėje www.bibliotekavisiems.lt.

2023 m. buvo įgyvendintos šios komunikacijos kampanijos:

- **„Biblioteka visiems“ veiklos**

2023 m. rugsėjo 22 d. vyko renginys „Įtraukties istorijos. Konferencija+“, kurio metu bibliotekininkai, kitų kultūros, švietimo, socialinės, sveikatos sričių profesionalai dalijosi skirtingomis istorijomis savo veiklose.

- **Pasaulinės MIRKT savaitės komunikacija**

Drauge su viešosiomis bibliotekomis spalio 24-31 d. buvo organizuoti Pasaulinės medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) savaitės renginiai. Viso surengta daugiau kaip 70 gyvų

susitikimų su specialistais Regionuose (paskaitos apie dirbtinį intelektą, sąmokslo teorijas, finansų, sveikatos raštingumo temomis). Savaitės metu veikė virtualus pabėgimo kambarys, vyko skaitymo iššūkis, buvo kviečiama pildyti kryžiažodį, dalyvauti protmūšiuose. Pirmąkart surengtas Medijų ir informacinio raštingumo orientacinis žygis „Taigi viską žinau“. Į MIRKT savaitės renginius įsitraukė visos 13 Regiono SVB, komunikacija vyko interneto svetainėse ir socialiniuose tinkluose.

- **TBA komunikacija**

Sėkmingai tęsėsi tarpbibliotekinio abonemento (TBA) – knygų dalijimosi tarp šalies bibliotekų paslaugos komunikacinė kampanija „Lietuva – viena didelė biblioteka“, 2023 m. pabaigoje startavo naujasis TBA-S funkcionalumas, leidžiantis skaitytojams savarankiškai užsisakyti norimą leidinį iš kitos bibliotekos, jeigu jo nėra arba jis užimtas bibliotekoje (-ose), kurioje (-iose) skaitytojas yra registruotas.

- **Knygos pristatymo konkurso komunikacija**

Biblioteka dalyvavo Apskričių viešųjų ir Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijų organizuojamo „Knygų pristatymo konkurso“ veikloje. Deleguoti Bibliotekos atstovai įsitraukė į konkurso organizavimą, informacija skelbta Bibliotekos informaciniuose kanaluose, ja dalintasi su visomis Regiono bibliotekomis.

- **Nacionalinės bibliotekų savaitės komunikacinė akcija**

Aktyviai komunuota kviečiant Bibliotekos skaitytojus, Regiono bibliotekų specialistus prisijungti prie kasmetinės „Bibliotekų savaitės“ renginių. Tradiciškai pasibaigus Bibliotekų savaitei Biblioteka su Valstybine lietuvių kalbos komisija organizavo konferenciją „Miestas ir kalba“, kurioje aktyviai dalyvavo Vilniaus regiono bibliotekininkai.

- **Biblioteka Vilniaus knygų mugėje**

VAVB tradiciškai dalyvavo Vilniaus knygų mugėje, Bibliotekų erdvėje pristatę įvairias veiklas – interaktyvias pramogas, viktorinas ir žaidimus apie Vilnių ir VAVB.

- **Regiono bibliotekininkų konkurso „Riešutas“ komunikacija**

Lapkričio 30 d. vykę kasmetiniai geriausio Regiono bibliotekininko rinkimai ir apdovanojimai „Riešutas 2023“ buvo plačiai pristatyti Regiono portaluose.

- **Projekto „Vasara su knyga“ komunikacija Bibliotekos kanaluose**

11 pav. Skaitymo festivalio 2023 akimirka

Igyvendinta „Vasara su knyga“ komunikacijos kampanija, skaitytojai dalyvauti akcijoje kviesti įvairiais būdais – kvietimais socialiniuose tinkluose, Facebook žinutėmis ir nuotraukomis, reklaminiame skydelyje informaciniame ekrane, plakatais, skirtukais ir kt. Į akciją aktyviai įsitraukė ir kolegos iš Regiono bibliotekų. 2023 m. su komunikacine kampanija ir naujomis veiklomis startavo naujasis projektas „Metai su knyga“.

- **„Tvarumo popietės“ renginių komunikacijos kampanija**

Rugsėjo 5-8 dienomis VAVB antrąkart surengė „Prisijaukinant tvarumą: popietės bibliotekoje“ (12 pav.), į kurias kvietė prisijungti Bibliotekos kolektyvą, skaitytojus ir visuomenines organizacijas. Kelias dienas vykusiose popietėse veikė knygų parodos, edukacijos vaikams ir suaugusiems, daiktų mainytuvės ir paskaita-pokalbis „Mano tvari istorija“.

12 pav. Augalų atiduotuvė

- **#Kalėdosbibliotekoje renginių komunikacija**

Tradiciškai Biblioteka pasitikdama kalėdinį laikotarpį, šventiškai nuotakai kvietė savo skaitytojus. Biblioteka su šūkiu „Tai, kas mus jungia“ kvietė atversti rekomenduojamas knygas parodoje „Advento kalendorius“, Bibliotekos lankytojai buvo kviečiami parašyti sveikinimą ir linkėjimą kitiems metams. Pagrindinė Bibliotekos eglė trečiame aukšte buvo papuošta rankų darbo žaisliukais iš antrinių žaliavų. Organizuotos nemokamos ekskursijos po pasipuošusią Biblioteką, kvietėme rašyti kalėdinius sveikinimus senoliams. Tradiciškai Vaikų bibliotekoje veikė kalėdinis paštas, rengti konkursai socialiniuose tinkluose.

Vidinė komunikacija

Buvo sukurta ir išplatinta 18 naujienlaiškių Bibliotekos darbuotojams. Vidiniame darbuotojų tinklaraštyje I-IV ketvirčiais reguliariai talpinta informacija aktualiais bibliotekininkams klausimais.

Bibliotekos darbuotojams suorganizuotos 6 išvykos-ekskursijos į kitas Vilniaus bibliotekas ir įdomias vietas.

Gruodžio mėnesį darbuotojai buvo aktyviai įsitraukę į šventinį žaidimą „Atspėk kolegą. Advento kalendorius“.

Komunikacija Regione

Regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistams buvo surengti 4 išvažiuojamieji mokymai pagal programą „Bibliotekos komunikacija: galimybės ir iššūkiai“. Toliau pildytas Regiono bibliotekų tinklaraštis (adresu <https://regiononaujienos.amb.lt/>).

Bendradarbiavimas

Plėtojome ryšius, buvo vystomas bendradarbiavimas, stiprinami partnerystės ryšiai su įvairiomis institucijomis: meno, švietimo, nevyriausybinėmis organizacijomis, fondais, ambasadomis, verslo atstovais, užsienio partneriais. Ypatingas dėmesys skirtas organizacijoms, atstovaujančioms įvairių negalią turintiems asmenims, jaunimo ir kitomis organizacijomis. Bendradarbiavimo rodikliams turėjo įtakos projektinė veikla. Įgyvendinant projektą „Skaityk lengvai“ buvo bendradarbiauta su Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, Vilniaus „Atgajos“ specialiąja mokykla, spec. pedagogais, edukatoriais. Organizuojant „Skaitymo festivalį 2023“ bendradarbiauta su Lietuvos kurčiųjų draugija, Informacinio raštingumo draugija, Jaunimo linija, Kaniterapijos asociacija, Lietuvos audiosensorine biblioteka, leidyklomis, aktoriais ir kt. Įgyvendinant projektą „Bibliotekos – autorystės ambasados. Praktiniai seminarai bibliotekininkams“ užmegztas ryšys su intelektinės nuosavybės teisinių paslaugų grupe „Metida“ ir bendradarbiauta su asociacijos LATGA atstovais. Bendradarbiauta su įvairiais media kanalais, kino, LRT, Laisvės TV, LNK ir kt. laidų kūrėjais, kviesta kurti laidas Bibliotekoje.

Bibliotekoje apsilankė naujasis Kazachstano ambasadorius, susipažino su Abajaus kolekcija, kartu su Bibliotekos direktore aptarė ateities planus ir galimas perspektyvas.

Bibliotekoje lankėsi Japonijos Ambasadorius Tetsu Ozaki. Vizito metu svečiai supažindinti su Bibliotekos erdvėmis ir paslaugomis, tartasi dėl kultūrinio bendradarbiavimo.

13 pav. Japonijos Ambasadorius Tetsu Ozaki su Bibliotekos direktore Emilija Banionyte

Igyvendinat bendradarbiavimo sutartį su Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyriumi, Bibliotekoje įvyko geriausių 2022 m. knygų vaikams ir paaugliams apdovanojimų ceremonija, kurios metu IBBY Lietuvos skyrius įteikė premijas už geriausias metų knygas vaikams ir paaugliams bei vaikų literatūros tyrimus ir sklaidą.

Bibliotekos kiemas tapo patrauklia erdve muzikos renginiams. Vykdamt nuomos sutartį su VŠĮ „Kristupo festivaliai“, – įvyko 4 Kristupo festivalio koncertai. Vyko EIFL generalinės asamblėjos, Debatų klubo stovyklos ir kt. renginiai, kuriuose užsimezgė glaudi partnerystė.

PERSONALAS

Biblioteka turi 85 etatus, užimti 82 etatai. Per šiuos metus atleisti aštuoni darbuotojai ir priimti šeši. Vykdyta naujų darbuotojų adaptacijos programa.

Peržiūrėti ir padidinti darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, po darbuotojų metinės veiklos vertinimų už atliktas 2022 metų užduotis nustatyti darbuotojų pareiginės algos kintamosios dalies dydžiai.

Organizuotas Bibliotekos perėjimas prie centralizuotai teikiamų Dokumentų valdymo bendrosios informacinės sistemos (DBSIS) paslaugų – įvykdyti pasirengimo pereiti prie DBSIS paslaugų plano veiksmai: patvirtinti dokumentų, užduočių, darbų eigos šablonai, organizuoti mokymai ir konsultacijos. Stiprinta efektyvi vidinė komunikacija, nuolat platintas vidinis naujienlaiškis.

PROJEKTINĖ VEIKLA

Igyvendinti projektai, paraiškos

2023 m. įgyvendinti šie laimėti LKT projektai : „Skaityk lengvai“ (kvalifikacijos kėlimo mokymai, elektroninė apsakymų knyga „Skaityk lengvai“ lengvai suprantama kalba); „Intymu: kūryba sau ir saviesiems – egodokumentai“, (SVB – 17 renginių); „Skaitymo festivalis 2023“, (9 SVB); „Koncertai Adomo Mickevičiaus bibliotekoje“; „Bibliotekos – autorystės ambasados: praktiniai seminarai bibliotekininkams“, (5 SVB).

2023 m. pabaigoje parengtos ir LKT pateiktos 5 projektų paraiškos 2024 m.: „Skaityk lengvai: vaikų literatūros tekstai lengvai suprantama kalba“ (fiz. leidinys), „Koncertai Adomo Mickevičiaus bibliotekoje“ (dalinis finansavimas iš LATGA gautas), „Menas, kuris keičia“, „Vilko vaikai: atminties takais per Europos istoriją ir kultūrą“; „Skaityk pasakas lengvai“.

Finansavimas skirtas projektui „Skaityk pasakas lengvai“. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos konkursui pateikta paraiška konferencijai „Lietuvių kalbos DNR“.

Tarptautiniai projektai

2023 m. baigtas įgyvendinti „Nordplus“ projektas – „Kultūros edukacija“ (angl. *Culture education*) (su Latvijos Gulbenės biblioteka ir Estijos Tartu biblioteka).

Pradėtas įgyvendinti „Nordplus“ projektas „Biblioteka visiems“ (Library for all) su Odensės miesto bibliotekų ir piliečių paslaugų centru (Danija) ir Latvijos nacionaline biblioteka ir „Nordplus“ projektas „Bibliotekos tvarioms bendruomenėms (angl. *Libraries for sustainable communities*) su Gulbenės biblioteka (Latvija) ir Tartu miesto viešąja biblioteka (Estija). Abu projektai turi būti baigti 2024 m.

Užmegzti ryšiai su Helsinkio miesto viešąja biblioteka (HelMet); atnaujinti ryšiai su Turku miesto viešąja biblioteka, stiprinti ryšiai su Lenkijoje veikiančiomis institucijomis — Vroclavo

universitetu, jo biblioteka, Vroclavo miesto biblioteka, Nacionaliniu Osolinskių institutu, Pono Tado muziejumi. Dėl tolimesnio bendradarbiavimo komunikuota su Reikjaviko viešąja biblioteka (Islandija), Preili regiono biblioteka (Latvijoje). Palaikyti ryšiai su Bjelovaro miesto Petar Preradovic vardo biblioteka (Kroatija). Užmegzti ryšiai su Liublianos Prežihov Voranc vardo biblioteka (Slovėnija). Bendradarbiauta su Latvijos Nacionalinės UNESCO komisijos skyriumi dėl VAVB „Tvarumo deklaracijos“ pristatymo jų rengiamame tyrime.

Bibliotekos darbuotojai dalyvavo tarptautiniuose renginiuose: kasmetiniame IFLA kongrese Roterdame (Nyderlandai), stažuotėse Vroclave (Lenkija), Helsinkyje ir Turku (Suomija), Nordplus Adult programos projektų pagrindu vyko stažuotės Odensėje (Danija) ir Tartu (Estijoje). Toliau palaikyti ryšiai su tarptautinių projektų „Eurodesk“ bei „My Green Identity“ partneriais – dalyvauta nuotoliniuose susitikimuose ir kūrybinėse dirbtuvėse. Taip pat teikta projekto „The attentive community for a sustainable future“ paraiška Kūrybiškos Europos biuro programoje „The Europe Challenge 2024“ (projektas negavo finansavimo).

INVESTICINIO PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR KITOS ŪKINĖS VEIKLOS

Vyko projekto „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Trakų g. 10, Vilniuje, kapitalinis remontas“ įgyvendinimas:

- užbaigtas projekto tarptautinis pirkimas („žalasis“ pirkimas) atviro konkurso būdu;
- pasirašyta preliminarioji sutartis dėl remonto darbų atlikimo su rangovu UAB „Infes“;
- preliminariosios sutarties pagrindu pasirašyta statybos rangos pagrindinė sutartis;
- atlikti šie darbai – A, B ir C korpusų šilumos mazgo įrengimas demontuojant seną mazgą, A ir B korpusų stogų remontas.

Kai kurie darbai yra tęstiniai, vyksta kelintus metus iš eilės: tai yra viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas. Šiais metais organizuoti 33 atsakingi pirkimai, pvz. elektros energijos, statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugos ir techninės priežiūros paslaugos, kurjerių paslaugų pirkimas, darbo projekto ekspertizės paslaugos, automatizuotų knygų išdavimo aparatų pirkimai, RFID vieno praėjimo knygų apsaugos vartelių pirkimo, viešojo sektoriaus finansinės apskaitos konsultavimo paslaugos, turto draudimo paslaugos ir t.t. Per CPO (centrinė pirkimų

organizacija) sudarytos 8 sutartys. Atlikta 98,2 proc. pirkimų, laikantis „žaliųjų“ pirkimų reikalavimų. Visos sutartys, kurias privaloma viešinti CVP IS priemonėmis paviešintos 100 proc.

Vykdyti nuolatiniai darbai – pastatų eksploatavimo užtikrinimas ir priežiūra. Buvo atlikta patalpų, kuriose saugomi reti spaudiniai, langų stiklų apklijavimas UV sulaikančia plėvele; erdvių apšvietimo atnaujinimas; grindų parketo atnaujinimas; nusidėvėjusių sienų dažymas; instaliuota papildoma knygų grąžinimo anga; suremontuota video stebėjimo sistema; sumažintas triukšmo lygis budėtojų patalpoje, pakeitus serverių ventiliatorius; pakeisti RFID knygų apsaugos varteliai; atnaujinti baldai Vaikų bibliotekoje; užtikrintas sklandus Bibliotekos darbas, vykstant statybos remonto darbams.

Laimėjus „Telia“ kūrybiniame konkurse, Biblioteka gavo taksofono budelę, kuri buvo sumontuota kieme ir paskirta komunikacinėms ir edukacinėms reikmėms.

KITA VEIKLA

Igyvendinant Lietuvos kultūros tarybos finansuotą projektą „Bibliotekos – autorystės ambasados“ autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugai rugsėjo 12 d. buvo surengta konferencija įvadinis seminaras „Bibliotekos – autorystės ambasados. Praktiniai seminarai bibliotekininkams“, parengta autorinių teisių ir gretutinių teisių apsaugos skatinimo praktinė priemonė bibliotekininkams.

Dalyvauta „Prisijaukinant tvarumą: popietės bibliotekoje“. Organizuotos tvarumo veiklos: Tvarumo popietės, 3 atiduotuvės, interviu žurnale „Tarp knygų“, Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka konsultuota dėl tvarumo deklaracijos. Parengta metodinė priemonė: „Tvarumas bibliotekoje: rekomendacijos viešosioms bibliotekoms“.

Redaguotos ir pateiktos tvirtinti „Naudojimosi Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos atminties kolekcijomis taisyklės“.

Organizuotos Kultūros nakties veiklos (iškelta idėja, suburta grupė, parengta medžiaga, ekskursija, virtuali paroda).

Surinkta medžiaga Bibliotekos 2024 m. kalendoriaus projektui.

Dalyvauta LNB mokymo projekte, parengiant ir pristatant 24 akademinių val. seminarą „Bibliotekų dokumentų fondo valdymas: atranka, apskaita ir organizavimas“.

Dalyvauta projekte „Suaugusiųjų švietimo sistemos plėtra suteikiant besimokantiems asmenims bendrąsias ir pagrindines kompetencijas“ (medžiaga dėstyta daugiau kaip 30-čiai grupių).

Autorių teisių tema pristatyta Šiaulių rajono viešosios bibliotekos bei Klaipėdos rajono viešosios bibliotekos projektuose.

Vykdyta ekspertinė veikla profesinių kompetencijų klausimais (LNB) ir dokumentų nurašymo klausimais.

Dalyvauta Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos MIRKT darbo grupėje: teikti pasiūlymai rengiant 2023 m. MIRKT priemonių veiksmų planą.

Dalyvauta *Knygų* pristatymo konkurse 2023 – vykdyta visų konkurso filmukų registracija ir administravimas.

Asmens duomenų apsauga

Rengtas Asmens duomenų tvarkymo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje taisyklių pakeitimo projektas. Metų eigoje vykdyta stebėseną, kaip Bibliotekoje laikomasi asmens duomenų tvarkymui ir apsaugai nustatytų reikalavimų.

Teiktos konsultacijos asmens duomenų apsaugos klausimais Regiono specialistams:

- Alytaus regiono mokyklų bibliotekininkams organizuota 1.30 val. trukmės nuotolinė metodinė konsultacija asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos tema. Išsiųsta metodinė medžiaga.
- Elektrėnų SVB direktoriaus pavaduotojai suteikta išsami konsultacija raštu dėl popierinių skaitytojų registracijos kortelių naudojimo ir teisės aktų, kurie tai reglamentuoja.

Pagal poreikį telefonu ir gyvai teiktos konsultacijos ir rekomendacijos asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos klausimais VAVB darbuotojams.

VEIKLOS KRYPTYS 2024 M.

Vadovaudamiesi strateginiais veiklos dokumentais planuojame:

- organizuoti LR Seimo paskelbtų NATO ir ES stojimo į aljansą 20-mečio, Dainų šventės 100-mečio, Diplomatus Lozoraičių minėjimo priemonės pagal sudarytą planą;

- dalyvauti ir tęsti nacionalinių programų „Vasara su knyga“, TBA, MIRKT ir kt. priemonės ir paslaugas;
- bendradarbiauti su Regiono savivaldybių viešųjų ir mokyklų bibliotekų specialistais, dalintis patirtimis, parengti priemonių, skirtų Regiono bibliotekoms 2024 m. planą ir jį įgyvendinti, į Regioną nukreipti virš 30 edukacijų, parodų, paskaitų ir kitų priemonių;
- skleisti tvarumo idėjas, organizuoti mokymus pagal parengtą kompetencijų ugdymo programą, organizuoti projektinę veiklą;
- aktyviai dalyvauti švietimo procese, su švietimo organizacijomis rengti bendrų renginių ir iniciatyvų ciklą;
- skleisti informaciją apie Vilniaus krašto kultūros paveldo objektų unikalumą, pildyti kraštotyrimines el. duomenų bazines;
- organizuoti Adomo Mickevičiaus gyvenimo ir kūrybos tyrinėjimo veiklas ir jų sklaidą Regiono bibliotekose. Parengti ne mažiau kaip 4 parodas, skirtas Mickevičiaus fondui viešinti, parengti kolekcijų pristatymus bibliotekų darbuotojams;
- tobulinti ir atnaujinti paslaugas įvairių socialinių grupių žmonėms, plėtoti „Biblioteka visiems“ viziją, organizuoti terapinių skaitymų ciklus sergantiesiems demencija, edukacijas globos namuose, dienos centruose, tobulinti informacijos apie paslaugas prieinamumą;
- tobulinant profesionalų ir operatyvų aptarnavimą bei komunikaciją su skaitytojais, atsižvelgti į atlikto tyrimo pasitenkinimo Bibliotekos paslaugomis ataskaitos rezultatus, pagal galimybes įgyvendinti rekomendacijas ir skaitytojų pasiūlymus;
- pritraukti naujų socialinių tinklų sekėjų, rengiant patrauklias publikacijas ir aktualią informaciją socialiniuose tinkluose;
- įsigyti ne mažiau kaip 9 tūkst. fiz. vnt. dokumentų, jais pildyti Bibliotekos bendruosius fondus, specialiasias ir atminties kolekcijas. Pašalinti ne mažiau kaip 8 tūkst. fiz. vnt. dokumentų. Įvykdyti aukcioną;
- dislokuoti naujai gaunamus dokumentus, išskyrus, skirtus atminties kolekcijoms pildyti, atvirame bibliotekos fonde (planuojama ne mažiau 90 proc.);

- sukurti ir parengti apie 6 000 bibliografinių įrašų bei redaguoti nemažiau kaip 12 000 bibliografinių įrašų;
- pilnai atlaisvinti B korpuso patalpas ir perduoti rangovui kapitalinio remonto darbams vykdyti;
- atlikti B korpuso rūšio remontą pritaikant saugyklos perkėlimui.

Pagal VAVB skyrių ataskaitų tekstus 2023 metų veiklos ataskaitą parengė Andromeda Žandaravičienė, direktorės pavaduotoja.

Nuotraukos iš VAVB archyvo.